

Centropin vodič za pravljenje video zapisa

Uvod

Kako su video zapisi prirodni način komunikacije među današnjim tinejdžerima, Centropa želi da spoji talenat učenika za pravljenje video snimaka sa njihovom željom da se takmiče, i sa našom željom da im pomognemo da nauče i da zajedno stvorimo video projekte od značaja za obrazovanje. Cilj nam je da Vašim učenicima živopisno predstavimo jevrejsku istoriju.

Ovaj vodič je namenjen i nastavnicima i učenicima. Želimo da škole širom Evrope naprave filmove dužine od 5 do 10 minuta na temu „Jevrejska istorija našeg grada“. Filmovi treba da budu istorijski precizni, a istovremeno da predstave interesantnu priču.

Sve priče treba da budu ispričane na engleskom jeziku (bilo da je u pitanju naracija ili titl). Potrebno je da ih ispričaju **učenici**. Ovo je grupni projekat u koji se može uključiti više učenika:

- neki od njih mogu da obave istraživanje
- drugi mogu da skeniraju fotografije i obrade ih u fotošopu, kako bi bolje izgledale
- ostali mogu napisati scenario
- oni koji preostanu mogu da budu naratori priče ili čak da sviraju muziku koja će se čuti u pozadini filma, ukoliko to žele.

Film se može sastojati isključivo od starih fotografija i glasa i muzike u pozadini, a možete nam pokazati sinagogu ili groblje. Može i oboje.

U svakoj zemlji će se održati takmičenje za najbolju priču. Pobedničku školu nagrađujemo digitalnom opremom, a učenici dobijaju manje nagrade. Najuspeliji filmovi će biti prikazivani na Centropinim seminarima za nastavnike, a takođe će biti dostupni na Centropinoj Internet stranici.

photo

photo

Jevrejska istorija našeg grada

photo

Film treba da nam ispriča celu priču. Evo nekoliko smernica:

- 1. Prvi korak:** učenici započinju istraživanje koje za cilj ima sledeće:

- a) Kada su Jevreju prvu put došli u naš grad?

- b) Koliko je sinagoga bilo u vreme kada je u našem gradu bilo najviše Jevreja?
- c) Koliko je najviše Jevreja živelo u našem grada i kada je to bilo?
- d) Ko su najpoznatiji Jevreji sa Vašeg područja i okoline?
- e) Koliko Jevreja danas živi ovde i koja se jevrejske lokacije, poput groblja, mogu naći?
- f) Čime se bave Jevreji u Vašem gradu?
- g) Šta se ovde dešavalo za vreme Holokausta?
- h) Šta se desilo sa Jevrejima iz Vašeg grada za vreme Holokausta?
- i) Opišite kako danas izgleda jevrejska zajednica i kakav su njene aktivnosti.

Beleška o izvorima: Znamo da će učenici podatke tražiti na Internetu. Ovo ne predstavlja problem ukoliko učenici informacije traže na pouzdanim i uglednim sajtovima. Odluku o izboru sajtova prepuštamo nastavnicima, zato što se razlikuju od jezika do jezika. Možete se obratiti Centropinom rukovodiocu za nastavu, Fabijanu Ruhleu (ruehle@centropa.org) ili Centropinom koordinatoru u Vašoj zemlji. Naravno, Jad Vašem, Muzej Holokausta u Sjedinjenim državama i virtuelna jevrejska biblioteka su pouzdani izvori, a ima ih još mnogo u različitim državama i na raznim jezicima. Podatke o jevrejskoj populaciji, datumima i ciframa u vezi Holokausta, učenici treba da navedu iz dva izvora (za svaki pojedinačni podatak). Upamtite: ovaj film će gledati nastavnici istorije i učenici iz celog sveta.

2. Drugi korak: potraga za dobrim fotografijama pomoću kojih ćete ispričati priču

3 photos

Gde nabaviti slike: Osim veb sajtova, gradskih i narodnih biblioteka, arhive i Jevrejski muzeji će imati fotografije jevrejske istorije i mesta. Takođe, ukoliko na Guglu ukucate „grad + jevrejski“ možete naći gomilu fotografija.

Izaberite fotografije sa dobrom rezolucijom, barem 1084 x 824, inače fotografije neće dobro izgledati u filmu.

photos

Kada idete u muzej ili u arhiv: nabavljanje fotografija za skeniranje ne bi trebalo da bude teško, ali za to može biti potrebno duže vreme i novac.

Zbog toga, učenici mogu svojim aparatom fotografisati sliku položenu na sto i to upotrebiti za film. Takođe je važno napraviti dobru fotografiju. Pogledajte primer iznad. Obavezno fotografije pravite u dobroj rezoluciji! Kasnije možete iseći i izmeniti fotografiju u programu za obradu fotografija.

photos

- 3. Treći korak:** Sada imate nekoliko kvalitetnih starih fotografija i dobro ste obavili istraživanje. Učenici bi sada trebalo da posete jevrejske lokacije u svom gradu (ili okolini) i da tamo naprave fotografije ili video snimak svojim aparatom. Većina mobilnih telefona danas ima kameru, ali je bolje snimati foto-aparatom ili kamerom ukoliko su učenici u mogućnosti.

Evo nekoliko osnovnih pravila za snimanje filma:

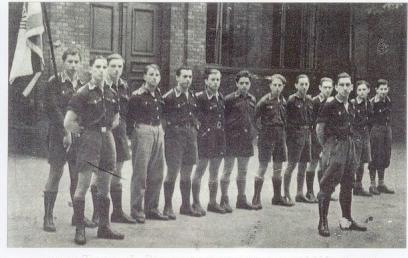
- Ako se objekat ili osoba koju snimate pomera, držite kameru i snimajte. Ako osoba sedi ili snimate sinagogu ili groblje, *koristite tronožac ako ga imate*.
- Ako želite da prikažete svod i oltar sinagoge, polako se krećite gore-dole.
- Svaki kadar treba da traje najmanje 20 sekundi
- Ako planirate da snimate nečiji govor, potrudite se da obezbedite manji mikrofon koji ćete staviti ispred te osobe, zato što mikrofoni na kamerama obično nisu kvalitetni, a zvuk će se još lošije čuti ukoliko snimate na otvorenom gde je bučno. Shvatamo da verovatno nemate mikrofon, ali molimo Vas da pokušate da ga nabavite.

- 4. Četvrti korak:** Učenici sada treba da napišu scenario na engleskom jeziku. Scenario treba da bude napisan u programu Microsoft Word, a fotografije treba prebaciti u isti dokument. (Beleška: fotografije ne prebacivati u Word dokument u velikoj razoluciji, zato što će se blokirati! Prvo smanjiti fotografije u programu za izmenu fotografija odabirom opcije „resize“)

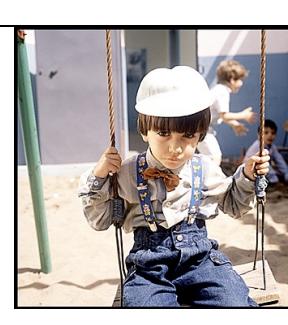
Učenicima treba reći: „*Hoćemo da nam ispričate priču. Koristite fotografije, video snimke ili oba, ali nam ispričajte priču!*“ Ukoliko Vaša škola ima literarnu sekciju, nastavnik koji je vodi bi mogao da pomogne.

Evo primera scenerija filma na temu „Jevrejska istorija našeg grada“:

	Ovo je slika našeg grada, koji je osnovan 1120. godine. Danas ovde živi oko 500.000 ljudi. Želeli bismo da Vam predstavimo jevrejsku istoriju našeg grada.
	Jevreji žive ovde od XIV veka. Najviše ih je bilo 1920. godine – 11 000.
	Jevrejske porodice su puno doprinele razvoju našeg grada. Bili su radnici, vlasnici krčmi, lekari i advokati.
	Mnoge prodavnice su bile u vlasništvu jevrejskih porodica, kao na primer ova čiji je vlasnik bio gospodin Herskovic.
	U našem gradu je bilo dve jevrejske škole. Evo klase maturanata 1920. godine.
	Evo još jedne fotografije. Uzgred, gornji natpis nije na hebrejskom, već na jidišu i piše: _____.
	Hašomer Hacair je bio važna ličnost našeg grada i imamo više fotografija

	<p>Hašomerovog „kena“. Hašomer je bio: <i>dati opis</i></p>
 <p>Troops of Betar in Uniform Berlin 1936 (Photo Institut Jabotinsky)</p>	<p>Naravno, čim postoji jedna omladinska zadruga, pojaviće se i konkurencija, tako da ovde imamo i Betar klub.</p>
	<p>Sport je ovde oduvek bio važan – ovo je fotografija Makabi plivačkog tima iz tridesetih godina dvadesetog veka.</p>
	<p>Holokaust je stigao u naš grad 1941. Iako je oko 4.500 Jevreja uspelo da pobegne, oko 5.000 je deportovano u logore smrti 1942, gde ih je većina stradala. Evo nekoliko dokumenata Jevreja iz našeg grada. Slikali smo ih u gradskoj arhivi.</p>
	<p>Evo fotografije mesta gde su Jevreji streljani. Zove se _____.</p>
	<p>Danas u našem gradu imamo jednu sinagogu. Ovo je gospodin Karp, predsednik zajednice.</p>

	<p>Ovo je unutrašnjost sinagoge i prelepo je. Sinagoga je sagrađena 1899, a arhitekta je bio Leo Roston. Evo nekoliko detalja o sinagogi:</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>--</p>
	<p>Naše jevrejsko groblje je takođe prelepo. Ima oko 5.000 grobova, ali je očigledno malo zaraslo.</p>
	<p>Evo jednog spomenika deportovanim na jevrejskom groblju. Na ovom memorijalu smo izbrojali 98 imena, a posvećen je Jevrejima koji su poginuli u radničkim kampovima u _____. </p>
	<p>Gospodin Bernzveig je član Jevrejske zajednice. Bio je zubar, preziveo je Aušvic i danas živi u našem gradu.</p>

	<p>Gospodin Karp i gospodin Bernzveig petkom drže večernju službu i izgovaraju tradicionalne molitve.</p>
	<p>Iako danas nema puno Jevreja u našem gradu, imamo nedeljnu školu od dvadeset učenika.</p>
	<p>Naš grad ima veoma aktivnu jevrejsku školi čiji učenici izrastaju u doktore, advokate i naučnike!</p>
	<p>Nadamo se da ste uživali u ovoj virtualnoj poseti našoj jevrejskoj zajednici. Naučili smo da je „Zakor“ važna reč u jevrejskoj religiji. Znači „sećati se“. I mi se sećamo naše jevrejske zajednice.</p>

Molim Vas da upamtite – ovo je samo vodič, uputstvo. Ako možete da snimite film o slavlju za Hanuku ili hor starijih članova zajednice, i to može biti zanimljivo.

Važno: kada učenici napišu scenario, treba da ga odnesu nastavniku engleskog jezika da proveri ima li grešaka i da li priča ima dobar tok. Rad treba da pokažu i nastavniku istorije, kako bi proverio da li su činjenice istorijski precizne. I mi iz Centrope ćemo rado pročitati Vaš scenario. Kontaktirajte našeg rukovodioca za nastavu u Evropi, Fabijana Ruhlea (ruehle@centropa.org).

photos

- 5. Peti korak:** Učenici sada treba da naprave film. Za to mogu koristiti mnoge programe, na primer Microsoft Movie Maker, Sony Vegas, Apple iMovie. Ako škola ima nastavnika informatike ili nastavnika koji se bavi pravljenjem filmova, uklučite i njih. Učenici u film treba da ubace snimak svog govora na engleskom jeziku. Ponavljam, možete se uvek konsultovati sa Centropinim kontaktom (pogledati u gornjem tekstu).

Evo nekoliko osnovnih saveta, nezavisno od toga koji program koristite:

1. Prikupljanje podataka

- a. Sakupite sve podatke i stavite ih u jedan folder:
  - i. fotografije
  - ii. video klipove
  - iii. audio zapise
  - iv. zvučne efekte

2. Unos podataka

- a. Otvorite program za pravljenje filma i proverite da li imate pristup unosu (import) podataka koje ste sakupili
- b. Unesite sve podatke kako biste mogli da ih poređate onim redom kojim treba da se pojave u filmu

3. Organizovanje podataka

- a. U programu ćete naći vremenski sled (timeline ili project area) gde možete poređati podatke
- b. Dobro bi bilo da prvo uradite naraciju, brzinom govora i jačinom glasa koja Vam odgovara, a onda da ubacite ostale podatke
- c. Kada završite naraciju, dodajte slike, audio zapise, video klipove i zvučne efekte

**Ne zaboravite da što češće sačuvate promene (save)!

4. Konvertovanje

- a. Kad završite film, prebacite ga u format .MOV ili .MP4
- b. Sačuvajte konačnu verziju na Vašem kompjuteru

c. Sačuvani film okačite na Internet

Na kraju filma treba da pišu imena učenika koji su učestvovali u izradi. Takođe treba da se zahvale gradskoj biblioteci i ostalim institucijama koje su im izašle u susret tokom istraživanja.

Poslednji korak je postavljanje filma (upload) i zajedno možemo pregledati korake. Vaši učenici će znati kako da postave film na sajтовима blip ili youtube.